

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *αὐλός*. Τὸ *ναυλός* ἐκ τῆς αἰτίας. τὸν *αὐλόν*, ὅθεν τὸ *ναυλός*, καθὼς καὶ *αὐλή-ναυλή* κτ.

1) Ἡ φλογέρα τῶν ποιμένων, ἡ σύριγξ Τσακων. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. 2) Ὁ σωλὴν τοῦ ἀποστακτικοῦ ἄμβυκος ὁ διὰ τοῦ ψυγείου διερχόμενος Ἴων. (Κρήν.) Σῦρ. Τήν.

β) Ὁ σιδηροῦς σωλὴν τοῦ φυσητήρος ὁ φθάνων μέχρι τῆς πυρᾶς Κρήν. γ) Σωλὴν ἐν γένει Ἰκαρ. 3) Ἡ ὁπὴ εἰς τὴν ὁποίαν προσαρμόζεται ὁ μετὰ διακόπτου σωλὴν τῶν οἰνοφόρων βυτίων διὰ τοῦ ὁποίου ἀντλεῖται οἶνος Πελοπν. (Τρίτ.): Ὁ ἀπάνω-ὁ κάτω αὐλὸς τοῦ βαγενοῦ. || Φρ. Ἔγινε αὐλὸς (ἐπὶ μεθυσθέντος καθ' ὑπερβολὴν καὶ οἶονεὶ διαβρόχου ἐξ οἶνου καταστάντος, συνών. φρ. ἔγινε στουππί). β) Ἡ ὁπὴ τῆς βάσεως τοῦ βαγενοῦ τοῦ μυλῶνος ἐπὶ τῆς ὁποίας προσαρμόζεται τὸ *προχώνι* Πελοπν. (Βούρβουρ.) γ) Ὁλόκληρος ἡ λιθίνη βάσις τοῦ βαγενοῦ Πελοπν. (Βούρβουρ.) Συνών. *κολοβάγενο*. 4) Τὸ ἔμβολον διὰ τοῦ ὁποίου φράσσεται ἡ ὁπὴ τῶν βυτίων, ὁ *πίρος* τοῦ βαγενοῦ Πελοπν. (Βούρβουρ.) 5) Τὸ μεθ' ὁρμῆς ἐκπηδῶν ὑγρὸν ἀπὸ οἰασθήποτε ὁπῆς Πελοπν. (Βούρβουρ.): Ἔσπασε ἡ βαρέλλα καὶ πέταξε ἕναν αὐλό. Κόπηκε νὰ φλέβα του καὶ πάαινε τὸ αἷμ' αὐλός. 6) Αὐλαξ Κορσ. β) Ὁχετὸς διὰ τοῦ ὁποίου φέρεται τὸ ὕδωρ εἰς τὴν δεξαμενὴν τοῦ μύλου Πελοπν. (Λακων.) Συνών. *λούκι, μυλαύλακο*. γ) Αὐλαξ τῆς στέγης ἡ σχηματιζομένη ἐκ τῶν κεράμων τῶν δεχομένων τὸ ὕδωρ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς κατὰ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τοποθετημένους Πελοπν. (Λακων.) 7) Ὁ προέχων κοῖλος λίθος τῆς κρήνης ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκρέει τὸ ὕδωρ Πελοπν. (Λακεδ. Μάν.): Πίνει ἀπὸ τὸν αὐλό τῆς βρύσης Μάν. 8) Ὁ καυλὸς τῶν λαχάνων Κύπρ. 9) Τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον Τσακων. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἰατροσοφίᾳ τοῦ 16ου αἰῶνος «ὅταν τρώγῃ τὸν ἄνθρωπον ὁ αὐλὸς τοῦ ἀπὸ δριμύτητος εἰς ἀκροβυστίαν». Ἰδ. Ἀθηνᾶν 43 (1931) 164.

αυλόσκαλα ἡ, Ἡπ. (Ζαγόρ.) Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. *αὐλή* καὶ *σκάλα*.

Ἡ κλῖμαξ τῆς αὐλῆς ἡ εἰς τὴν οἰκίαν ὁδηγοῦσα.

αυλόσκυλλο τό, Ἡπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *αὐλή* καὶ *σκυλλί*.

Ὁ κύων τῆς αὐλῆς, ὁ φύλαξ τῆς οἰκίας, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ποιμενικὸν κύνα *μαντροόσκυλλο*.

αυλότοιχος ὁ, σύνθηθ. *αυλότ'χους* Λέσβ. (Πάμφιλ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν. Εὐρυταν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *αὐλή* καὶ *τοιχος*.

Ὁ περιβάλλων τὴν αὐλὴν τοῖχος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *αὐλή* (I) 3.

αυλούδα ἡ, Θράκ. (Σουφλ.) Κύπρ. Μακεδ. *αυλούα* Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *αὐλή* διὰ τῆς καταλ. -οῦδα.

1) Μικρὰ αὐλή Κύπρ. Μακεδ.: Ἄσμ.

Μάννα μου, 'ς τὴν αὐλούαν σου ἔδει χρυσὴν μηλοῦαν Κύπρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *αὐλάκι* (I). 2) Ὁ κτιστὸς ἐξώστης εἰς ὃν ἀνέρχεται τις διὰ λιθίνης ἐξωτερικῆς κλίμακος Θράκ. (Σουφλ.): *Βγῆτι νὰ κάτσοιμι 'ς τ'ν αὐλούδα*.

αυλούλλα ἡ, πολλαχ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *αὐλή* διὰ τῆς καταλ. -οῦλλα.

1) *Αὐλούδα* 1, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Κόττα μου, κοτιούλλα μου, | πέτα 'ς τὴν αὐλούλλα μου πολλαχ. 2) Περιέκλειστος χώρος ἐντὸς τοῦ ὁποίου σταβλίζονται βοσκήματα Κύπρ.

αυλούρα ἡ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *αὐλή* διὰ τῆς καταλ. -οῦρα.

Μεγάλῃ αὐλή. Συνών. *αὐλάρα, αὐλάτσα*, ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. *αὐλάκι* (I).

αυλώνας ὁ, Σκυρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *αὐλών*.

Κῆπος συκῶν: Ἔχομε ἀλάτσερε *αυλώνα* ἀπὸ κάθε λοῆς σῦκα. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Λήμν.

αυλώνι τό, Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *αὐλών*.

1) Στενὴ κοιλὰς μεταξὺ ὁρέων. 2) Στενὴ θάλασσα.

αυλώσι ἡ, ἀμάρτ. *αυλώσα* Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. **αὐλώσι* < **αὐλώνω*.

Ἡ διὰ τοίχου περιβαλλομένη αὐλή.

αυξάνω λόγ. κοιν. *αυξάνου* Τσακων. *αυξάω* Καππ. *αυξαίνω* πολλαχ. *αυξάν-νω* Ἰκαρ. *αυξαίνω* Ἀθῆν. Ἡπ. Κεφαλλ. Λευκ. Παξ. Πελοπν. (Αἴγ. Ἀρκαδ. Λακων.) Προπ. (Κύζ.) Σίφν. Τήν. κ.ά. *αυξαίνου* Ἡπ. (Ζαγόρ. Πρέβ. κ.ά.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μακεδ. (Γρεβ. Σιάτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) *αυσαίν-νω* Ἀπουλ. *ατ-τσαίν-νω* Καλαβρ. *αυσαίν-νω* Ἀπουλ. (Μαρτ.) *εφσαίν-νω* Ἀπουλ. *βξάγω* Καππ. *ξάω* Καππ. *αυξήνω* Θράκ. (Κεσάν. Μάλγαρ. κ.ά.) *αυξηώνου* Μακεδ. *αυξή-νω* Ἡπ. Κύθηρ. Παξ. Ἀόρ. *ηυξήσα* Καππ. (Φάρας.) Μέσ. *ξηνίσκουμαι* Καππ. *σηνίσκουμαι* Καππ. (Σιλ.) Μετοχ. *αυσημ-μένο* Ἀπουλ. *αυούμενος* Ἡπ. *αυούμενος* Ἡπ. *αυ'μένους* Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Τὸ ἀρχ. *αυξάνω*. Οἱ τύπ. *αυξαίνω* καὶ *αυξάινω* καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. στ. 2440 (ἐκδ. JSchmitt) «ἐκόπια-ζεν κ' ἐβιάζετον πάντοτε νὰ τὲς *αυξαίνῃ*» καὶ κατ' ἄλλην γραφὴν «ἡγωνίζετο, ἐκόπιαζε πάντα νὰ τὰ *αυξάινῃ*». Ὁ τύπ. *αυξάν-νω* ἐκ τοῦ *αυκσάνω* ἀποβληθέντος τοῦ φ διὰ τὰ πολλὰ σύμφωνα, τὸ δὲ *αυσαίν-νω* κατ' ἀποβολὴν τοῦ φθόγγου κ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,411. Ὁ τύπ. *αυξήνω* κατὰ παρετυμ. πρὸς τὰ εἰς -ώνω σημασιολογικῶς συγγενῇ ρήματα, οἷον *μεγαλώνω, ψηλώνω* κτ.

1) Ἀμτβ. λαμβάνω ἀνάπτειν οἰανδήποτε, οἷον κατὰ τὸν ὄγκον, τὴν ἔκτασιν, τὴν δύναμιν κτ. ἐνθ' ἄν.: *Τὰ παιδὰ *αυξαίνου* πολὺν γρήγορα* Παξ. Ὅσο τρώει τόσο *αυξαίνει* Πελοπν. Αἴγ. *Μι τ'ν ὦρα *αυξαίν*νι* τὰ τριφύλλα τὸν Μάρτ' Αἰτωλ. *Ἡ περγουλέα μας *αυξαίνει* μέρα τὴν ἡμέρα* Κεφαλλ. Ὁ *δεῖνα *αυξη*νε* καὶ *τράννε* Πελοπν. *Τὸν πιδὶ *αυξαίν** Ἀδριανούπ. *Κιρὸ *αυξ*ον* νὰ οἱ ἰδοῦ, *αυξ'νις, πάχ'νις, μόρφ'νις* πλεότιρον Αἰτωλ. Ἔχομε *φάει ἕνα ψωμί κ' *αυξ*ον*» *αυξη*νει ἀντάμα Ἡπ. (Πρέβ.) *Ἡυξησαν* τὰ βάρτε (ἐμεγάλωσαν τὰ ρόδα) Καππ. (Φάρας.) *Τὰ ψεῖκα 'ς σὴν *εβδομάδα* τόχα *αυξη*σει*, *ηυξησε* τὴν ἡμέρα, τὴν ἡμέρα τόχα *αυξη*σει, *ηυξησε* τὴν ὦρα (τὰ μικρὰ παιδάκια ὅσο θὰ ἐμεγάλωναν εἰς μίαν ἔβδομάδα, ἐμεγάλωσαν εἰς μίαν ἡμέραν, ὅσο θὰ ἐμεγάλωναν εἰς μίαν ἡμέραν, ἐμεγάλωσαν εἰς μίαν ὥραν. Ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. || Φρ. *Ν' *αυξη*σης!* (πρὸς πταρνιζόμενον βρέφος) Λευκ.

Ἀυξαίν' τὸ γαιδουράκι, | κοντέν' τὸ σαμαράκι

(θωπευτικῶς ἐπὶ τῶν αυξανόμενων παιδίων τῶν ὁποίων τὰ ἐνδύματα ἀποβαίνουν μικρὰ) Κύζ. || Γνωμ. Χριστὸς *γεννιέται*, τὸ *φῶς *αυξη*νι* ἡ *αυξη*νι (ὅτι ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων ἡ ἡμέρα αυξάνει) Παξ. || Παροιμ.

*Ἀυξαίν'ν τὰ πιδάκια, | *αυξαίν'ν* τὰ φαρμάκια*

(ὅτι τὰ τέκνα αυξανόμενα εἰς ἡλικίαν πολλαπλασιάζουν τὰς ἀπαιτήσεις των) Αἰτωλ.

*Ἀυξαίνου*ν τὰ παιδιὰ μας, | *αυξαίνου*ν τὰ βάσανά μας (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Λακων. *Πῶς πάνε, κόρακα*, τὰ παιδιὰ σου; — Ὅσο *αυξαίνου*ν, τόσο *μανρίζου*ν (ὅτι πολλάκις